

Szöveges beszámoló az MTA Könyvtár és Információs Központ

2022. évi tevékenységéhez

1. Az éves működés jogi-szervezeti kérdései

1.1 Az intézmény alapításának rövid leírása

Alapította gróf Teleki József, az alapítás időpontja: 1826. március 17. Az alapítói jog gyakorlója a Magyar Tudományos Akadémia. A Könyvtár ágazati irányítását az emberi erőforrás minisztere látja el. A Könyvtár hatályos alapító okiratát a Magyar Tudományos Akadémia elnöke adta ki, az okirat száma:2429/20/2021/JIF, hatályba lépésének napja: 2021.július 19.

1.2 Az intézmény működését meghatározó, befolyásoló jogszabályi háttér és változásai

- A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény és követő jogszabályok
- A köziratokról, közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény.
- A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény (MTA tv.).
- A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény.
- A Munka Törvénykönyvéről szóló (Mt.). 2012. évi I. tv.
- A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) és a végrehajtásáról szóló 150/1992. (XI. 20.) Korm. rendelet.
- Az államháztartásról szóló 2011. CXC. törvény (Áht.) és a 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról.
- 2015. évi CXLI. törvény a közbeszerzésekről (Kbt.)
- 2007. évi CLII. törvény az egyes vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségekről
- 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről
- A 2011. évi CXCV. törvény Magyarország gazdasági stabilitásáról (Stv.)
- 4/2013. (I.11.) az államháztartás számviteléről (új Áhsz.)
- A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet.
- 2019. évi LXXI. törvény Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről
- 2020. évi XXXII. törvény a kulturális intézményekben foglalkoztatottak közalkalmazotti jogviszonyának átalakulásáról, valamint egyes kulturális tárgyú törvények módosításáról

1.3 Az intézmény vezetésében beállt változás ismertetése

2022. évben nem történt változás az intézmény vezetésében

1.4. Saját vagy irányítószervi hatáskörben végrehajtott szervezeti változások

2021-ben került módosításra a Könyvtár Szervezeti és Működési Szabályzata, 2022-ben nem történt változás.

Szakmai tevékenység

2.1. Az alapító okiratban meghatározott feladatok megvalósítása, megvalósulása

Digitalizálás

A különgyűjtemények munkatervei mentén igyekszünk házon belül minél több muzeális dokumentumot elektronikusan elérhetővé tenni a REAL repozitóriumon keresztül.

Az év folyamán elkezdtük Kaufmann Dávid gyűjteményéből a könyvek digitalizálását, eddig 480 kötet készült el. Goldziher Ignác hagyatékából idén a kéziratokat digitalizáltuk (a levelezést már előzőleg teljessé tettük). Kiadókkal való együttműködések mentén elektronikusan elérhetővé tettük a *Növényvédelem*, *Magyar Belorvosi Archívum*, *Néprajzi Hírek*, *Néprajzi Látóhatár*, *Pedagógusképzés*, *Sárospataki Füzetek*, *Építőanyag*, *Ethnologische Mitteilungen aus Ungarn*, *Állam- és Jogtudomány*, *Analecta Linguistica*, *Vallástudományi Szemle*, *Kisebbségkutatás* című lapokat. Repozitóriumunkban kiegészítettük a székfoglaló-gyűjteményünket. A G. Fábri Zsuzsa által készített akadémikus portrékból 185 fotót tettük elérhetővé. Szintén a Könyvtár munkatársai digitalizálták a Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteményben található gyászjelentés-gyűjteményt.

A bicentenáriumi ünnepekre készülve a már említett Régi Akadémiai Levéltár (RAL) iratanyagából 89 év iratait és 30 iktatókönyvet tettünk elektronikusan elérhetővé a kutatók számára. Ezen kívül szintén digitalizáltuk Toldy Ferenc 59 levéltárcáját és az 1950–1958 közötti, 104 MTA elnökségi ülés iratanyagát.

Gyűjteménygondozás

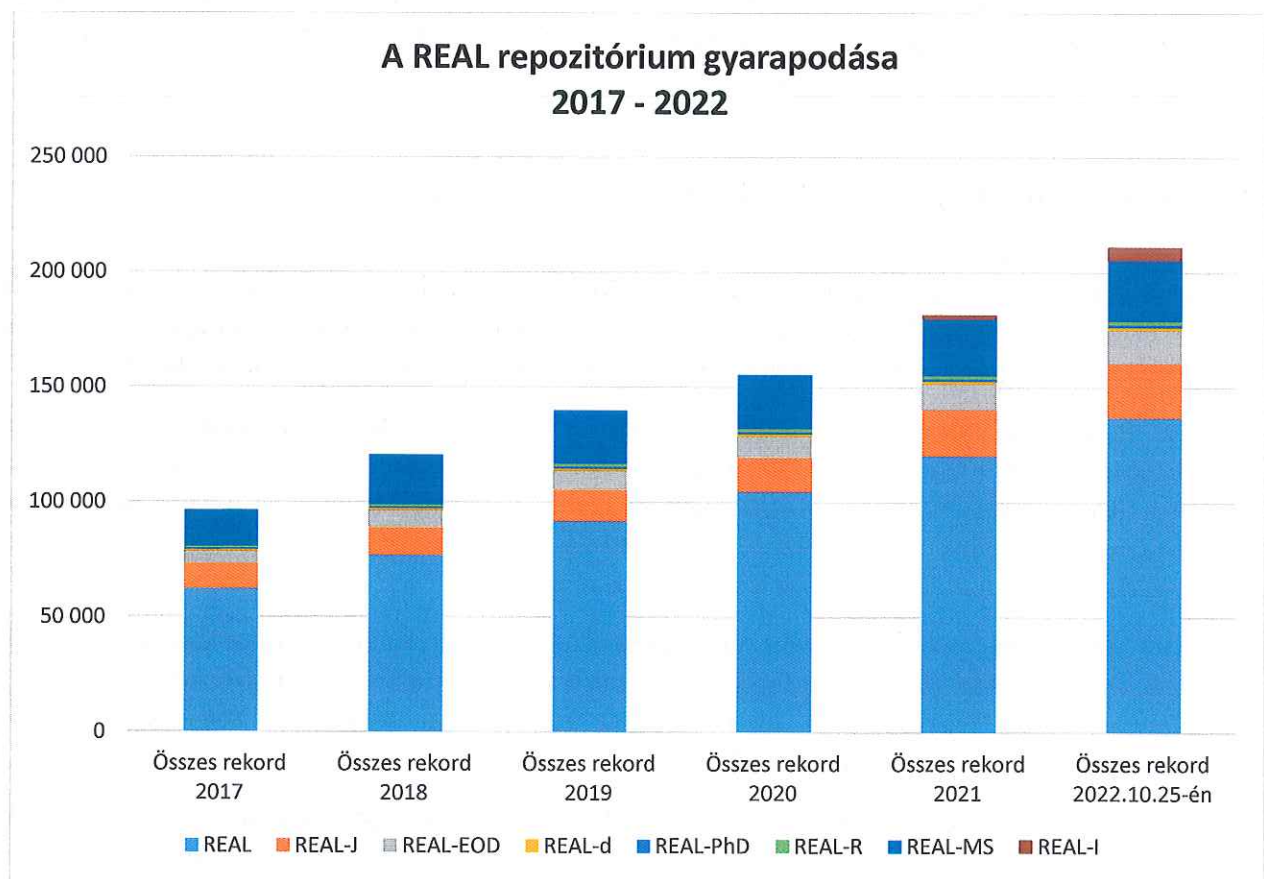
A törzsgyűjtemény gyarapítása továbbra is ajándék, csere, kötelespéldány útján, illetve az MTA Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottság (1%) által támogatott kiadványok állományba vételével valósult meg. Könyvbeszerzésre októbertől tudtunk 10 millió forintot elkülöníteni, ez nagyjából a szerzeményezett kötetek 8%-át teszi ki. Különböző ajándékoknak és a jelentősebb cserekapcsolatainknak köszönhetően majd 2500 kötetet vehettünk állományba. A 8000 kötetes Hadik-Barkóczy-gyűjteményt kifejezetten az MTA KIK-nek ajánlották fel – nagyon kedvezményes áron – az örökösök. Könyvtárunk élt a lehetőséggel, a feldolgozás elkezdődött, számos könyvritkaság van a gyűjteményben. A folyóirat-vásárlás, különösen az elektronikus tartalmak elérésével széles spektrumot ölel fel, itt vannak átfogó, minden tudományterületre kiterjedő adatbázisok. Könyvtárunk 220 külföldi és 100 magyar folyóiratot fizetett elő 2022-ben, összesen évi 27 millió forint értékben.

Idén is folytattuk az állomány RFID-címkével való ellátását, a kurrens feldolgozás kapcsán 15 050 dokumentumot, a régebben feldolgozott állományból 12 000 dokumentumot láttunk el RFID-címkével.

A repozitóriumot újabb alkönyvtárral bővítettük a képek archiválására, REAL-I néven.

A REAL gyűjteményben található anyagok. (2022. október 25-i állapot)

Repozitórium	Tartalom	2022-ben bekerült rekordok száma	Összes rekord
REAL	Az MTA és/vagy az OTKA által támogatott kutatási programok publikációi, kutatási jelentések	16690	136 851
REAL-d	Az MTA doktorainak és kandidátusainak dolgozatai	55	1287
REAL-EOD	Könyvek	3203	14 525
REAL-PhD	PhD- és DLA-dolgozatok	91	1079
REAL-J	Folyóiratok	3515	23 665
REAL-R	A külön gyűjtemények régi kiadványai	288	1651
REAL-MS	Kéziratok	1676	26 284
REAL-I	Képek	3817	5687

Fertőtlenítés

74 iratfolyóméternyi dokumentumot fertőtlenítettünk a Székház Borospincében található levéltári és kéziratári anyagokból.

Elnöki engedéllyel a Könyvtár 2021. évi terembérleti bevételeit fertőtlenítésre használhattuk. A Nemzeti Casino állományának teljes feldolgozása befejeződött, így a még előzőleg nem fertőtlenített 378 polcfolyóméternyi könyvet és bekötött folyóiratot formalin-ultrahangos párasítási eljárással fertőtlenítette a Pre-Con Restaurátor Kft.

Szakinformatika

Folyamatosan biztosítottuk az elektronikus katalógus és a hozzá kapcsolódó szoftverek (PRIMO, SFX) működését. Folyamatos volt a DOI-azonosítók kiosztása, a repozitóriumba való dokumentumfeltöltés, a Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottság által támogatott kiadványok archiválása. A Digitalizáló Műhelyben folyamatosan zajlott a Könyvtár dokumentumaiból történő szkennelés. Az Open Journal Systems-t (OJS) használó szerkesztőbizottságoknak folyamatos támogatást biztosítottunk.

Az osztály munkatársaiból létrehoztunk egy háromfős munkacsoportot, a feladatuk, hogy a meglévő ALEPH katalógusrendszer magasabb minőségű, több funkcióval bíró könyvtári rendszer követelményeit összeállítsák, és előkészítsék a Könyvtárat a 2024-es platformcserére.

Az MTA „Tudomány a Magyar Nyelvért Nemzeti Program” keretében „A magyar nyelv digitális támogatása a tudományosság szolgálatában” alprogramjában a Nyelvtudományi Kutatóközpont partnereként részt vesz az MTA KIK. A program 2022. december 1-én indul, és négy évig tart. A NYTI nyelvtechnológiai eszközöket fejleszt, amely szövegtörzshozamának kialakításához az MTA KIK hozzájárul a REAL repozitóriumban található szövegek átadásával. A fejlesztett eszközök segítségével a KIK célja a REAL-ban található szövegek és metaadatok javítása és kiegészítése, az MTMT adattartalmának gazdagítása.

Speciális szolgáltatás: tudományelemzés és tudománypolitika

Az „MTA Életpálya Monitor” című keretprojektben készült, a Bolyai Ösztöndíjra vonatkozó rendszeres felmérés legfrissebb eredményeit az MTA Bolyai Nap című rendezvényén mutatta be a TTO. Az MTA elnöke beszédében kiemelte a kutatás jelentőségét, a bemutató pedig számos pozitív visszajelzést váltott ki mind az ösztöndíjasok, mind pedig a jelenlévő döntéshozók körében.

Az osztály munkatársai számos területen segítik az Elektronikus Információs Szolgálat Nemzeti Program (EISZ) működését. Az év folyamán kidolgozták a hasznosulási és hatékonysági mutatót, mely lehetővé teszi a pontosabb pénzügyi támogatás tervezését. Szintén az osztály munkatársai felmérést készítettek a nyílt hozzáférésű publikálás eredményeiről a hazai bölcsészettudomány, szűkebben a nyelvtudomány területén dolgozók között.

Az ESSCA School of Management munkatársával együttműködve nagyléptékű kutatásból készült nemzetközi publikáció Vida Zsófia és Soós Sándor közreműködésével (The Impact on Analysing Network-based Science Maps in Innovation Management Research). Megjelenése rangos nemzetközi folyóiratban várható (a közlemény a bírálati fázisban van).

A londoni Kingston egyetem munkatársaival közösen a TTO pályázatot nyújtott be a British Academy nevű (többek között) kutatásfinanszírozási szervezethez. A projektjavaslat a klinikai pszichológia egy aktuális kutatási témájának tudományometriai feltérképezését célozza, amelyben a TTO társpályázóként (co-applicant) jelenik meg.

Országos közfeladatok

MTMT

Az MTMT idénre tervezett költségvetése 270 millió forint volt. Ebből 90 millió forint a KIK költségvetésében biztosított, további 90–90 millió forintot a KIK és a SZTAKI pályázott az NKFIH-nál. A pályázatot elutasították. A kérdést tárgyalta az MTMT Koordinációs Testület (november 7.) és a Tudományos Tanács (november 15.). November 24-én az NKFIH-ban történt

egyeztetés (NKFIH, Kulturális és Innovációs Minisztérium – KIM), 25-én az MTA-n (MTA Titkárság, SZTAKI), november 29-én KIM-ben.

Az MTA KIK 2022. folyamán a finanszírozás megvonása ellenére is ellátta az MTMT az elnöki határozatban meghatározott napi működtetési és támogatási feladatait saját költségvetése, könyvbeszerzése terhére.

A pályázati adatszolgáltatások terén az alábbi kiemelt feladataink voltak:

- az MTA Bolyai-pályázat kiértékelésének MTMT támogatása;
- az MTA KIK TTO-val közösen az MTA Kutatóhelyeket Minősítő Tanács munkájának támogatása az MTA Kiváló Kutatóhely pályázat előkészítésében és adatszolgáltatásában;
- az MTA Tudományos Osztályok minimumkövetelmények megállapításához megadott táblázatok felülvizsgálata a nagydoktori pályázatok támogatásához;
- az akadémikus választáshoz az MTMT-ben nyilvántartandó publikációs és teljesítménnyel kapcsolatos feladatok előkészítése és elkezdése: az adatok nyilvánosságra hozásához kialakított felület aktualizálása és a jelöltek adatainak ellenőrzése.

	2021. december	2022. október
Csatlakozott intézmények	168	175
Szerzők		
Összes szerző	71 557	75 405
Nyilvános szerzők	62 601	67 590
Közleménnyel rendelkező	59 982	63 617
Adminok		
Összes admin	3 833	4 100
Aktív admin	2 001	2 096
Közlemények		
Összes közlemény	2 208 111	2 326 758
Folyóiratcikk	1 030 314	1 090 304
Könyvrészlet	490 099	517 591
Könyv	203 815	209 126
Egyéb konferenciaközlemény	130 992	133 863
Egyéb konferenciakötet	66 178	64 948
Oltalmi formák	7 479	7 675
Disszertáció	24 533	26 049
Egyéb	200 697	215 654
Alkotás	52 911	60 336
Kutatási adat	1 093	1 212
Idézések		
Összes idézés kapcsolat	9 100 643	9 882 830
Független	7 453 039	8 113 734
Függő	1 576 983	1 691 966
Nem vizsgált	70 621	77 130
Teljes tudományos művek aránya (%) az összesből	61.33%	61.00%

(MTMT statisztika: 2022. október 31.)

EISZ

Az Elektronikus Információszolgáltatás (EISZ) Titkárság működése a tavasszal kezdődő árfolyamnövekedés ellenére stabil maradt.

Az év során több mint 50 kiadói webinarium szervezésében vett részt az osztály, egy COMPASS+ felhasználói tréninget személyes megjelenéssel tartottunk meg április folyamán. Folytattuk a Soá Vizuális Történelmi Archívum bemutatását, felhasználói tréninget viszünk az adatbázis elérési pontjaira, idén a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban és a zalaegerszegi Deák Ferenc Megyei Hatókörű Könyvtárban voltunk.

A 2022. évi, az NKFIH által pályázati úton finanszírozott Határon túli projekt keretében 34 határon túli intézménynek biztosítottunk hozzáférést az EISZ portfóliójában elérhető összes magyar szolgáltatáshoz. A határon túli kutatók számára a 2022. évtől vált elérhetővé az Akadémiai Kiadó Folyóiratcsomag-szolgáltatás, mely magában foglalja a nyílt hozzáférésű publikációk megjelenését.

Megegyeztünk a magyar szakkönyvkiadókkal, 2023. évtől az új tartalmak egyharmada már nyílt hozzáféréssel jelenik meg. A nemzeti nyílt tudomány állásfoglalásnak megfelelően bővíteni tudtuk az open access tartalmak mennyiségét.

Az év első negyedében számos elérési és szolgáltatási probléma merült fel az Elsevier kiadó Science Direct és Scopus adatbázisainál, a Programtanács felhatalmazása alapján tárgyalást kezdeményeztünk a kiadónál kompenzációra, a 2023. évi előfizetési összegből való jóváírásra. A tárgyalások részben sikeresek voltak.

A COMPASS adatbázis fejlesztése érdekében 2022-ben a SKOLL Learning Technologies Kft-vel kötöttünk szerződést (ez a cég programozta a COMPASS adatbázist), a fejlesztés célja, hogy a magyar kibocsátás adatait a Dimensions adatbázis helyett az MTMT adatbázisból vegye a COMPASS+. Ez azt jelenti, hogy 2023-ban kb. 14 millió forintot spórolhatunk, nem kell előfizetni a Dimensions adatbázist és a teljes magyar tudományos kibocsátással tud dolgozni a COMPASS+ is.

Táblázatban mutatjuk be, mennyivel több publikációt mutat az MTMT mint a Dimensions intézményi szinten 2017–2020 között.

Publikációs számok (db); 2017–2020			
Intézmények	Dimensions (Compass+-ba exportált minden publikációtípus)	MTMT (Compass+-ba exportált folyóiratcikkek)	Eltérés (MTMT-ből származó publikációs halmaz javára; db)
ELTE	6154	13583	7429
SE	5887	7935	2048
BME	4987	5910	923
DE	5458	8725	3267
SZTE	5546	10265	4719
PE	1223	1786	563
EKKE	375	1335	960
SOE	300	871	571
DRHE	7	341	334
Wigner	997	2059	1062
TTK	447	993	546
SZBK	221	549	328
BTK	28	2601	2573
MTA KIK	10	78	68
OSZK	8	203	195
OOI	530	705	175

Pályázatok, együttműködések

Két aktív OTKA-pályázati kutatás folyt az év során a könyvtárban. A Földtudományi Civil Szervezetek Közösségével közösen pályázatot nyertünk az ismeretterjesztő természettudományi közösségi programok szervezésére.

Az EMMI Könyvtári és Levéltári Főosztálynál országos szakkönyvtárként meghívást kaptunk az Országos Dokumentumellátási Rendszer finanszírozására kiírt meghívásos pályázaton, de még nem kaptunk értesítést a pályázati összegről.

A Nyelvtudományi Kutatóintézettel közösen nyert pályázatot már említettük, a Szakinformatikai Osztály, a Tudománypolitikai és Tudományelemzési Osztály és a Magyar Tudományos Művek Tára is aktívan részt vesz a pályázat megvalósításában.

A LIBER 2023 éves konferenciához kapcsolódóan pályázatot adtunk be a Könyvfőváros 2023 projektirodához. A pályázaton 2,5 millió forint támogatást nyertünk.

Kiállítások

2022. március 19-én nyílt Sárospatakon a Rákóczi Múzeumban a Thomas Ender akvarelljeit bemutató kiállításunk, melyet közösen rendeztünk a Tokaj-Hegyalja Egyetemmel és a Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeummal. A *Felvidéki Tájakon* című időszakos kiállítást háromezer látogató tekintette meg 2022. június végéig.

Szilády Áron emlékezete címmel 2022. október 5-től három hétig volt látogatható a **kiskunhalasi Thorma János Múzeum utazókiállítása**, amely a 185 éve született és 100 éve elhunyt akadémikus, orientalista és református lelkész **Szilády Áronra** emlékezett.

A Ligeti Lajos életművét bemutató *Sárga istenek és ritka nyelvek nyomában* című kiállításunk a Magyar Tudomány Ünnepe programsorozathoz kapcsolódóan az MTA Székházban 2023. februárig látogatható.

Konferenciák – Tudományos tanácskozások

Az év elején került megrendezésre a *Research Data Alliance Hungarian National Node (HRDA)* projekt zárórendezvénye. A konferencia keretein belül a támogatást elnyert projektek mutatkoztak be, megosztották a megvalósítás során szerzett tapasztalataikat, és szó volt a projekt folytatásáról is.

Április 4-én Sárospatakon *Közösségi Tudomány – Értéktörzés másképpen* címmel rendeztük meg a Tokaj-Hegyalja Egyetemmel és a LIBER Citizen Science Working Group-pal közösen a nyílt tudományhoz kapcsolódó konferenciánkat.

Május 18–20. között adtunk otthont a LIBER által szervezett vezetői továbbképzésnek, a *LIBER Journées* programnak.

Június 8–9-én az EISZ határon túli intézményeinek szerveztünk kétnapos tudományos tanácskozást, ahol a magyar nyelvű elektronikus szolgáltatások mellett az MTA KIK repozitóriumáról és a Magyar Tudományos Művek Táráról is szó volt.

Október 13-ra hirdettük meg a *Mitől korszerű egy szakkönyvtár? / A modern szakkönyvtár régen és napjainkban* című konferenciát Rózsa Györgynek, a könyvtár egykori főigazgatójának emléket állítva. A konferencia nagy sikerrel zárult. Több mint 70 fő vett részt a rendezvényen, melynek a délelőtti szekciója az Akadémiai Könyvtár 1960 utáni szerepéről szólt, a délutáni szekció pedig a mai modern könyvtár ismerveit járta körül.

November 8-án került megrendezésre a *Focus on Open Science* konferencia, melyre 7 országból 106 érdeklődő regisztrált. Az angol nyelvű konferencia a nyílt tudomány különböző területeinek jó gyakorlatát mutatta be, így megemlékeztünk a 20 éve indult Budapest Open Access Initiative-ről is.

November 22-én három könyvtári szakmai szervezettel együtt szakmai tanácskozást tartottunk a szakkönyvkiadás kérdéseiről *A könyvtár szerepe és felelőssége a tudományos kiadásban* címmel.

Könyvkiadás

Az MTA Elnökség által elfogadott, a 2019–2023 közötti időszakra vonatkozó stratégiánknak megfelelően kiemelten fontos a Könyvtárban őrzött állományhoz való legteljesebb hozzáférés, ami magában foglalja a gyűjteményünkben őrzött kincsek és az ezekről szóló irodalom nyomtatott formában való kiadását, illetve más intézményekkel közösen tudománynépszerűsítő kiadványok publikálását.

Ennek megfelelően az alábbi kiadványokat adtuk közre 2022-ben:

Intézményi- és magángyűjtemények 1617–1750. Könyvjegyzékek bibliográfiája, összeáll. és szerk. **Monok István**, Budapest, MTA KIK, 2022 (Könyvtártörténeti füzetek, XV).

Babus Antal, Mázi Béla: Felvidéki tájakon. Thomas Ender akvarelljei, Budapest–Sárospatak, MTA KIK–Tokaj Hegyalja Egyetem–Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeuma, 2022.

Görög Demeter (1760–1833) grinzingi birtokán ültetett szőlőfajták, 1829. A Bécsben 1829-ben kiadott könyv hasonmása, **Zvara Edina** tanulmányával, Budapest–Sárospatak, L'Harmattan–MTA KIK–Tokaj-Hegyalja Egyetem, 2022 (Europica varietas Tokajensis, Acta Universitatis Tokajensis Sárospatakini–Patrimonium culturale–Fontes, I.)

Laurentis Eiseler Epinicion carmen in laudem... Caroli Rueberi. A bécsi Lorenz Eiseler győzelmi éneke a nemes báró, Karl Rueber úr dicséretére és annak diadalára a török felett. A Strasbourgban 1581-ben kiadott könyv hasonmása, ford. és jegyzetek **Molnár Dávid**, Budapest–Sárospatak, L'Harmattan–MTA KIK–Tokaj-Hegyalja Egyetem, 2022 (Europica varietas Tokajensis, Acta Universitatis Tokajensis Sárospatakini–Patrimonium culturale–Fontes, II.)

Szalai Béla: Ad jobbat az Isten. A magyar történelem kortárs metszeteken 1604–1660, Budapest, MTA KIK, 2022.

Esterházy Pál és Thököly Éva iratai. 1. levelezés, sajtó alá rend. **Viskolcz Noémi**, **Zvara Edina**, közrem. **Király Péter**, **Kiss Erika**, Budapest, Kossuth Kiadó–MTA KIK, 2022 (Esterhazyana. A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ Esterházy-közleményei, 5.)

Domby Sámuel: De vino Tokaiensi. A tokaji borról 1758. Az Utrechtben 1758-ban kiadott könyv hasonmása, ford. **Pető Gábor**, jegyz. és tanulmány **N. Kiss Tímea**, Budapest–Sárospatak, L'Harmattan–MTA KIK–Tokaj-Hegyalja Egyetem, 2022 (Europica varietas Tokajensis, Acta Universitatis Tokajensis Sárospatakini–Patrimonium culturale–Fontes, III.)

Fábri Anna: Arany idők. Eszmék és emberek gróf Teleki László neveltetésében, Budapest, Kortárs Könyvkiadó, 2022.

A mikházi és szárhegyi ferences kolostorok régi könyvei. Katalógus, összeáll. **Bányai Réka**, Marosvásárhely–Budapest, Teleki Téka Alapítvány–MTA KIK, 2022 (A Kárpát-medence magyar könyvtárainak régi könyvei, 14.)

Borsos Balázs: Az ökológiai lábnyom mint kultúrák összehasonlításának eszköze?, Budapest, MTA KIK, 2022 (Székfoglaló előadások a Magyar Tudományos Akadémián)

Sárga istenek és ritka nyelvek nyomában. Ligeti Lajos (1902–1987), az iskolateremtő tudós, összeáll. Rottár Máté, Budapest, MTA KIK, 2022.

Monok István: A Bibliotheca Corvina. Egy könyvtár sorsa, küldetése és végzete, Budapest–Sárospatak, L'Harmattan–MTA KIK–Tokaj-Hegyalja Egyetem, 2022 (Europica varietas Tokajensis, Acta Universitatis Tokajensis Sárospatakini–Patrimonium culturale–Dissertationes, I.)

Folyamatban van további három kötet megjelenése, az első kettő A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának Közleményei sorozatban jelenik meg, a harmadik az Oriental Studies sorozatunkban.

Molnár Andrea: Megőrizni és megváltoztatni : A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény, a hozzá kapcsolódó alapszabály, ügyrend és módosításai, 1994–2022

Holl András: A kutatásiadat-kezelés gyakorlata:
bevett eljárások és kísérleti projektek

Akadémiai Levéltár

Az Akadémiai Levéltár legfőbb feladata továbbra is a kutató- és ügyfélszolgálat ellátása. Ehhez kapcsolódóan 2022-ben is az új és régi anyagok rendezését végezte az osztály, kiemelten a törökbálinti raktárban lévő anyagok átpakolását, és az Akadémiától elkerült kutatóintézetektől átvett anyagok rendezését, jegyzékekkel való ellátását. Az MTA Titkárság számára továbbra is ellátja a régi anyagból szükséges iratok előkeresését. A Levéltár munkatársai folyamatosan karbantartják az általuk fejlesztett akadémikus adatbázist és a személyi anyagok számítógépre vitelét, ami a munkaviszony-igazolásokot könnyíti meg. Az év során folytatódott a Borospincében lévő levéltári anyagok fertőtlenítése, továbbá a Levéltár aktívan vesz részt a bicentenáriumi ünnepségsorozatra való felkészülésben nemcsak a megnövekedett levéltári kérések kiszolgálásában, hanem saját kutatói kapacitásait kihasználva is.

2.2 A kiemelkedő jelentőségű programok és feladatok ismertetése

Stratégiai célkitűzések megvalósítása

A 2022. évi továbbképzési tervünk alapján idén angol (9 fő), német (1 fő), orosz (4 fő) és héber (1 fő) nyelvtanfolyamokra járnak kollégáink. Excel tanfolyamra 8 főt írtunk be, ezen kívül a Könyvtári Intézet szakmai továbbképzéseire 8 fő jelentkezett, 3 fő egyetemi tanulmányait, 2 fő gazdasági továbbképzését támogatjuk.

Az EISZ előfizeti köre 149 intézményből áll, 2022-ban 96 adatbázis előfizetésére van szerződése az EISZ Nemzeti Programnak. Az EISZ Programtanács által elfogadottak alapján 2022-ban nem kötöttünk több éves szerződést egy kiadóval sem. 2022. évben bővíteni tudtuk az átmeneti szerződésekhez kapcsolódó nyílt hozzáféréssel megjelenő magyar affiliációs cikkek számát, 12 kiadóval van *read and publish* szerződésünk. 2022. október 31-ig 2250 cikk jelent meg nyílt hozzáféréssel az EISZ szerződéseknek köszönhetően.

Együttműködési megállapodást készítettünk elő a marokkói Nemzeti Könyvtárral. A szakmai együttműködés célja a jó gyakorlatok megosztása és digitalizált dokumentumok cseréje.

A Könyvtár főigazgatója tagja a Bicentenáriumi Elnöki Bizottságnak, a munkát segíti a Levéltár és a Kézirattár vezetője is. A 2025/2026-os ünnepségsorozatra készülve idén folytatódott az akadémikusok bibliográfiáját összegyűjtő honlap bővítése 2780 új nyilvános tétellel (<https://akademikus.mtak.hu/>), a Régi Akadémiai Levéltár (RAL) digitalizálása.

A 2019–2023 időszakra vonatkozó stratégiánknak megfelelően a külföldi elektronikus tartalmakhoz folyamatos hozzáférést biztosítottunk, a hazai tudományos kutatást számba vevő nemzeti bibliográfiai adatbázist folyamatosan bővítjük, annak ellenére, hogy az NKFIH nem biztosította a rendszer működéséhez szükséges éves fenntartási díjat. A Könyvtár általános költségvetéséből, a

könyvbeszerzések és szakmai projektek terhére biztosítottuk a folyamatos működést. Nemzetközi szinten is folytattuk a tudományelemzési módszerek megújítását. Folytattuk a digitalizálást.

2.3. A szakmai tevékenység táblázatos összefoglalása

tevékenység	2022. december 31.
nyitvatartási órák száma/hét	50
nyitvatartási napok száma/év	167
regisztrált használó	1856
személyes használat	12236
kölcsönzött dokumentumok száma	62348
helyben használt dokumentumok száma	732
könyvtárközi kölcsönzés, beérkezett kérés	668
könyvtárközi, küldött kérés	914
adatbázisok száma	40
digitalizált dokumentumok száma (összesen)	24349
állomány: könyv és bekötött folyóirat (összesen)	1 693333
kulturális rendezvények, kiállítások, előadások	35
felhasználóképzés	10

2.4. A következő évi szakmai tervek ismertetése

Irányítás, menedzsment

A Könyvtár tevékenységét és céljai megvalósítását nagyban befolyásolják a rezsiaemelések, a gazdasági válság okozta szolgáltatáskorlátozások. A jelenlegi terv készítésekor figyelembe vettük a makró- és mikrokörnyezet kockázati tényezőit. Fontos kiemelni azt a pozitív fejleményt, hogy az MTA folyamatosan növekvő támogatást biztosít munkánkhoz.

A 2022-ben megemelt könyvtári költségvetést a rezsiaemelések elviszi, így a tervezett gyarapítást és szakmai feladatok vállalását újból minimális szinten tudja csak a Könyvtár ellátni.

A Könyvtár 2019-2023 időszakra vonatkozó stratégiája alapján aktívan hozzájárulunk az országos kutatótámogatási rendszer működéséhez, szolgáltatásainkat fejlesztjük, és növeljük láthatóságunkat. Az MTA vezetőivel egyeztetetten fokozzuk erőfeszítéseinket az államigazgatási szereplőkkel való tárgyalásokon abból a célból, hogy az MTMT, a REAL adatbázisok, a TTO elemző tevékenysége, az EISZ és a határokon túli magyar intézmények tudományos információellátása ne pusztán eseti, hanem stratégia alapú, kiszámítható keretfinanszírozást kapjon.

Nemzetközi együttműködéseinket tovább erősítjük. 2023. július 5-7. között az MTA Könyvtár és Információs Központ a vendéglátója a LIBER (Európai Szakkönyvtárak Egyesülete) éves

konferenciának, melyen előre láthatóan majd 400 európai könyvtárvezető vesz részt. 2023 őszén újra megrendezzük a Focus on Open Science nemzetközi konferenciát. A konferencián kiemelt figyelmet szentelünk az európai és hazai nyílt tudomány kapcsán tapasztalt könyvtári jó gyakorlatok bemutatásának.

A marokkói nemzeti könyvtárral megkötendő együttműködés aláírására 2023. februárban kerülhet sor. Egyeztetéseket folytatunk a nagyszabású „Dunhuang Budapesten” kiállítás időpontmódosítása érdekében a Szépművészeti Múzeummal, a Dunhuang Academy-vel, illetve az európai nagy nemzeti gyűjteményekkel.

Szakmai továbbképzés

Stratégiánkban megfogalmazott célkitűzések alapján továbbra nagy hangsúlyt fektetünk munkatársaink továbbképzésére megújuló szolgáltatásaink érdekében. A külső szakemberek által tartott továbbképzéseket kiegészítjük belső képzésekkel, speciális nyelvtanfolyamokkal. Könyvtárunk munkatársai, akik egy-egy szakterület felelősei, csoportos oktatás formájában adják át a kollégáknak az intézményben meglévő tudást. Éves tervet készítünk a továbbképzések ütemezéséről, figyelembe véve az előző években megvalósult továbbképzéseket.

Az országos közfeladatok ellátása, illetve országos kutatási programok, évfordulós ünnepség sorozatok pénzügyeinek lebonyolítása mentén a Gazdasági Igazgatóság dolgozóira egyre nagyobb teher hárul, ezért kiemelten figyelünk szakmai és nyelvi továbbképzésükre.

A könyvtári platform megújításához kapcsolódóan a Szakinformatikai osztály elkezdte az érintettek képzését.

Országos közfeladatok

Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT)

Kidolgozzuk és javaslatot teszünk az MTMT működéséhez szükséges alternatív pénzügyi forrásokra. Az MTMT működést a pénzügyi lehetőségek függvényében tudjuk biztosítani.

Elektronikus Információs szolgáltatás (EISZ) Nemzeti program

AZ EISZ működését folyamatosan biztosítjuk. A kiadókkal folytatott tárgyalások során igyekszünk az intézmények számára legkedvezőbb ajánlatokat elérni. A Határon túli intézmények elektronikus tudományos tartalommal való ellátását a 2022. évi maradvány tartalékkeretből biztosítjuk.

2023. novemberében megrendezzük a 6. Focus on Open Science Budapest nemzetközi konferenciát.

Gyűjteménygondozás

- Folytatjuk a dokumentumok RFID címkékkel való ellátását,
- a feldolgozatlan hagyatékok ütemterv szerinti megjelenítését az elektronikus katalógusban,
- folytatjuk a 17–18. századi nyomtatványok autopszián alapuló rekatalogizálását.
- folytatjuk az Erdélyi Tár feldolgozása az integrált rendszerben és a repozitóriumban.
- A Régi Könyvek Gyűjteménye folytatja a 16. századi könyvek autopszián alapuló leírását és ellenőrzését, a nyomtatott katalógus előkészítését.

- Fontos gyűjteményt fejlesztő tevékenysége a Könyvtárnak a szakkönyv kiadók munkájának támogatása azzal, hogy teret ad könyvbemutatóknak. A bemutatott könyvek – és a kiadó által megjelentetett egyéb kiadványok – így ajándékként kerülnek állományunkba.

REAL repozitórium

Fontos feladatunk továbbra is a magyar tudományos művek online elérhetőségét biztosítani. Helyet biztosítunk kisebb egyetemek és kutatóintézetek számára tudományos munkáik megőrzésére és szolgáltatására, gazdagítva ezzel a nyílt hozzáférésű dokumentumok körét, és a tudománypolitikai elemzések bázis korpuszát. 2023-ban el kell érniük, hogy az egyházak kutatási eredményeit közlő sorozatok a digitális adatkorpusz részévé legyenek.

Digitalizálás

Pályázati lehetőségek mentén 2023-ban is folytatjuk az MTA-hoz köthető könyvek digitalizálását, a kutatói igények, a nemzeti évfordulók kapcsán, de főként az MTA bicentenáriumi ünneplését szolgáló egyedi digitalizálást végzünk.

Az Országos Széchényi Könyvtár sajnos nem teljesített a megállapodásban foglaltakat, határidő után egy évvel sem készültek el a térképek digitalizálásával. Ezt a projektet folytatjuk.

Raktározás

A Könyvtárhoz tartozó belső raktárakból folyamatosan szállítjuk a felújított és kibővített törökbálinti raktárba a különböző gyűjteményrészeket. Az Akadémiai Levéltár anyagának szortírozása és rendezése folyamatos. A Székház 3. emeletén lévő, a Keleti Gyűjtemény által használt raktárat 2023. március végéig kiürítjük, a 19 ezer kötet könyvet és folyóiratot a törökbálinti DEPO területén lévő raktárban helyezük el.

Restaurálás, kötészeti munkák

A különgyűjtemények állományában lévő veszélyeztetett dokumentumok egy részét igyekszünk pályázati források bevonásával restauráltatni. A törzsgyűjteményben lévő dokumentumok kötészeti felülvizsgálata folyamatos.

Szolgáltatások

Olvasótermi állomány

A törzsgyűjtemény olvasótermi állományának átrendezését folytatjuk a legfrissebb szakirodalom szabadpolcos átrendezésével.

Akadémikus bibliográfia készítése

A 2023-ben folytatjuk a 2000 óta elhunyt akadémikusok tudományos és tudományos ismeretterjesztő műveinek bibliográfiáját, melyet az MTMT adatbázisba töltünk fel kapcsolódva a bicentenáriumi feladatokhoz.

Open Journal Systems (OJS)

Az elmúlt években sikeresen beindított OJS szolgáltatásunkat az év során lehetőségeinkhez mérten bővíteni szeretnénk újabb szerkesztőségek bevonásával, a meglévők (37 folyóirat) nyilvánossá tételével.

DOI azonosítók

A megnövekedett DOI regisztrációk miatt további online oktatásokat tartunk a szolgáltatást igénybe vevők számára.

Kiállítások

Madách Imre születésének 100. évfordulója alkalmából a Tudós Kávézóban kamarakiállítást tervezünk a vitrintárlókban.

2023 őszén az Indológia Tanszék alapításának 150 évfordulójához kapcsolódóan a Keleti Gyűjtemény kis kiállítással jelentkezik az ELTE B épületében

Folytatjuk az egyeztetéseket a Szépművészeti Múzeummal a 2024. évi Dunhuang kiállítás kapcsán

Konferenciák

A Scientific Knowledge Services szolgáltatóval közösen 2023 őszén ismét megrendezzük a Focus on Open Science nemzetközi konferenciát.

A LIBER (Európai Szakkönyvtárak Egyesülete) éves konferenciáját 2023. július 5-7. között Budapesten tartja a szervezet, melynek az MTA KIK lesz a házigazdája. Az év első felében minden energiánkat arra összpontosítjuk, hogy a 400 szakember részvételével zajló nemzetközi konferencia a lehető legsikeresebb legyen.

Könyvtárunk a Magyar Könyvtáros Egyesület Szakkönyvtári Szekciójával, az MTA Könyvtörténeti Munkabizottságával közösen rendez 2023. májusban egy konferenciát a nyomtatott magyarországi könyv 550. évfordulója kapcsán.

2023 folyamán workshop jelleggel folytatjuk a szakkönyvkiadás megújításához kapcsolódó egyetemi könyvtári és szakkönyvtári egyeztetéseket.

Az MTA KIK kutatási tevékenysége

Az MTA KIK 2019–2023 stratégiája alapján egyre nagyobb hangsúlyt fektetünk tudományos arculatunk kialakítására. 2023-ban folytatjuk a megkezdett munkákat:

- részt veszünk az MTA bicentenáriumi ünnepségeit előkészítő kutatásokban
- saját muzeális állományunk tudományos szintű feltárása (gyűjtők és gyűjtemények az MTA KIK állományában, MTA történeti forrásai az Akadémiai Levéltárban, Batthyány-hagyaték, Nemzeti Casino Könyvtára).
- Folytatjuk az OTKA programjainkat (Esterházy kutatások, Nicasius Ellobodius levelezése).
- A 2019-ben a Leuveni Egyetemmel közösen alakított nemzetközi kutatócsoport (STS Research Group) munkájának folytatása, nemzetközi megjelenítése (rangos publikációk és rendezvények formájában).

- Rendszeres, illetve eseti tudományometriai, kutatásértékelési és tudományelemzési szolgáltatások az MTA vezetői fórumai és beszámolóí (MTA Közgyűlése, Országgyűlési beszámoló stb.) részére.
- Együttműködésben foglalt, társfinanszírozott kutatásértékelés, tudományelemzés és tudományos információszolgáltatás a hazai akadémiai szféra és a tudománypolitika szereplői – kutatóhelyek, finanszírozó szervezetek stb. – részére (ELKH, NKFIH, egyetemi szféra).
- A Szegedi Tudományegyetemmel kötött együttműködés értelmében az SZTE könyvtár-informatikus mesterképzésére tervezett tudományometriai szakirány szakmai gondozása.
- Könyvtártudományi kutatások, a HRDA (Hungarian Research Data Alliance) csoport munkájának bemutatása a hazai kutatási adatokkal kapcsolatos vizsgálataikról.
- Részt veszünk egy, a közösségi tudomány (citizen science) könyvtári elősegítését monitorozó EU programban.
- Munkatársaink részt vállalnak különféle egyetemeken folyó OTKA kutatásokban.

Könyvkiadás

2023-ban is folytatjuk megélénkült könyvkiadói tevékenységünket.

Az MTA Titkárságtól átvettük az **Akadémiai Székfoglalók** kiadását.

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának közleményei. Új sorozat

- 49(124) **Open Science, Open Data, HRDA**, szerk. Holl András *(megjelenés ideje: 2023 második negyedév)*
- 50(125) **Teleki László tervezete egy Tudós Társaság alapítására, 1810**, szerk. Monok István *(megjelenés ideje: 2023 harmadik negyedév)*
- 51(126) **A Fejér megyei reformkori olvasókör könyvtára**, szerk. Murányi Lajos *(megjelenés ideje: 2023 második negyedév)*

Keleti tanulmányok – Oriental Studies

18. Kőrösi Csoma Sándor: **Alexander-könyvek**, fordítás, átírás, kísérő szöveg Orosz Gergely *(megjelenés ideje: 2023 első negyedév)*

Esterházyana – A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ Esterházy-közleményei (közös kiadás a Kossuth Kiadóval)

- **Thököly Éva udvari kultúrája, dokumentumok**, sajtó alá rend. Viskolcz Noémi, Zvara Edina, Király Péter, Kiss Erika *(megjelenés ideje: 2023. harmadik negyedév)*
- **Kismartoni ferences könyvtár, 1722** / Zvara Edina *(megjelenés ideje: 2023. második negyedév)*
- **Viskolcz Noémi: Thököly Éva udvartartása** *(megjelenés ideje: 2023 második negyedév)*

Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez (Az SZTE BTK Régi Magyar Irodalom Tanszékkal együttműködve)

16/6. Erdélyi könyvesházak 1575–1800, szerk. Bándi András, Monok István, Verók Attila
(megjelenés ideje: 2023 első negyedév)

A Kárpát medence kora újkori könyvtárai (THE Kulturális Örökség Tanszék, SZTE BTK-val együttműködve)

11. Hursán Szabolcs: **Batthyány Lajos nádor műveltsége. A barokk kultúra és a felvilágosodás határán** (megjelenés ideje: 2021. második negyedév)

Burgenlandische Forschungen (a Burgenlandische Landesregierung-gal együttműködve)

- Monok István: **Bibliotheken und das Lesen in Westungarn des 16–17. Jahrhunderts** (megjelenés ideje: 2023 harmadik negyedév)

Akadémiai Levéltár

Az Akadémiai Levéltár kiemelt feladata 2023-ben is a kutató- és ügyfélszolgálat ellátása, és ehhez kapcsolódóan az új és a régi átvett anyagok rendezése, és az ezekben az iratokban levő átfedések megszüntetése, a jegyzékek digitalizálása lesz. Komoly munkát jelent minden évben az MTA Titkárságáról beérkező irattári anyag átvétele, az MTA Titkársága számára továbbra is ellátjuk a napi ügyvitelhez szükséges iratok előkeresését. 2023-ben kiemelt feladat a bicentenáriumi kutatásokhoz kapcsolódó levéltári iratok előkészítése, az Akadémia és az Akadémiai Könyvtár történetének kutatása.

Belső ellenőrzés

A 2023. évi ellenőrzési témák a következők:

- 2022. évi ellenőrzések során feltárt hiányosságok kapcsán tett intézkedési javaslatok végrehajtásának teljesülése,
- az MTA KIK Kézirattár ellenőrzése,
- A Magyar Tudományos Művek Tára Osztály működésének ellenőrzése
- Az Igazgatóságon rendezvényszervezés, kézbesítés, postázás működésének ellenőrzése.

Gazdálkodással kapcsolatos események

1. Létszámváltozások bemutatása

Az engedélyezett létszámkeret 2022. évre 116 fő volt, amelyhez 3 fő fiatal kutató csatlakozott. Előző évben 109 fő volt az engedélyezett létszám. 2022. évben a kilépő dolgozók száma 8 fő, ugyanannyi mint tavaly. A belépő dolgozók száma 10 fő, előző évhez képest 1 fővel több. A 3 fő fiatal kutatóból idén 2 főnek lejárt a fiatal kutatói státusza, de átvettük őket állandó munkatársnak.

A statisztikai átlagléttség 106 fő, nem számolva a szülési szabadságon és a fizetés nélküli szabadságon lévőkkel, illetve átszámítva a részmunkaidős kollegák számát. A munkajogi létszám teljes létszám főre számolva 115 fő. A redukált munkajogi létszám 110 fő, átszámítva a

részmunkaidősöket is. A teljes munkaidős munkatársak száma 103 fő, részmunkaidős munkatársak létszáma 13 fő. Az állományi létszám évvégén 116 fő volt. A beszámolóban 110 fő + 1 fő fiatal kutatóval számoltunk. Jubileumi jutalomban 6 fő részesült ebben az évben. Jelenleg 1 fő van fizetés nélküli szabadságon és 2 fő van szülési szabadságon. 2022-ben is, ahogy előző évben, több munkatárs engedélyt kapott otthoni munkavégzésre.

Összességében elmondható, hogy az intézetben tulajdonképpen nincs fluktuáció.

2. Az intézmény által kiemelésre érdemes megjegyzések a bevételi és kiadási tételekkel kapcsolatban, kiemelten a személyi juttatásokra

2022. évben a Könyvtár pályázati rendszere nem volt annyira biztos lábon álló, mint előző években. A Magyar Tudományos Akadémia támogatta Török Ádám volt főtktár úr kutatását 17,5 mFt-tal, a Székfoglalói kötetek kiadását 4,5 mFt-tal, az MTA200 ünnepet 21,1 mFt-tal. A Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal támogatta volna a Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT) Programot 90 mFt-tal, de ezt év végére végül is visszamondta sajnos, így az MTA sietett a segítségünkre 40 mFt-tal. Az MTMT Program további 30 mFt-os támogatást kapott a Kulturális és Innovációs Minisztériumtól, de ez 2023. évre húzódott át maradványként. Az Elektronikus Információszolgáltatás (EISZ) Nemzeti Program a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivataltól kapta a támogatását: az 1950 mFt-ot, továbbá a határon túli EISZ tagintézetek támogatására 54,5 mFt-ot. Az NKFIH támogatta a FÖCIK Földtudományos rendezvényeinket 15,8 mFt-tal. Az Eötvös Loránd Kutatási Hálózat pályázataival az MTMT és a fiatal kutatók munkáját segítették, összesen 28,6 mFt értékben. Két Nemzeti Kulturális Alap pályázat futott az évben 1,3 mFt összegben, digitalizálás és restaurálás témában. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma az éves ODR pályázatot (3 mFt) sajnos ez évben nem adta meg. Két sikeres OTKA kutatás (Monok István és Szabó Ádám) mellé megnyílt egy újabb kutatás (Tubay Tiziano) is az évvégén (összesen 43,5 mFt). Nyáron elnyertünk egy Rothschild pályázatot 7 mFt értékben, mely a Keleti Gyűjtemény anyagainak digitalizálásával foglalkozik. A Nyelvtudományi Kutatóintézetrel együtt zajlik egy több éves nyelvtudományi projekt, évre bontva 15 mFt összegben.

A 2022. évi eredeti előirányzat 7798 mFt, a módosított előirányzat összesen 9893 mFt, ami 18,8%-kal növekedett az előző évben képest. Saját bevételünk (5359 mFt) előző évhez képest 4,8 %-kal növekedett.

A személyi jellegű kifizetések (738 mFt) 32,7 %-kal haladták meg az előző évit, a járulékok (102 mFt) 16 %-kal lettek magasabbak. Ez köszönhető a Pénzügyminisztérium egységes 20%-os béremelésének, illetve az Magyar Tudományos Akadémia is hozzájárult a további bérrendezéshez. A személyi jellegű kifizetések közül kiemelve a törvény szerinti illetmény 633 mFt, a megbízási díjak 37 mFt és a reprezentációs költségek pedig 16 mFt. Fiatal kutatók bére és járuléka az ELKH támogatási szerződések alapján kiutalásra kerültek, összesen 8,6 mFt. Dologi kiadások 8641 mFt, a beruházások pedig idén 19 mFt értékben kerültek be, ez összesen 1381 mFt-tal több mint előző évben volt, ez betudható minimális részben a több beszerzésnek is, illetve a magasabb árfolyamnak is.

3. Kutatási projektek gazdálkodásának összefoglaló értékelése

2022. évben két sikeres NKFIH- Országos Tudományos Kutatási Alapprogram pályázat futott, egyik Dr. Monok István „Levelek, könyvek, kincsek: Esterházy Pál barokk udvarának emlékei” kutatása, összesen 4 évre 25,2 mFt értékben, másik Dr. Szabó Ádám „Nicasius Ellebodus levelezésének kritikai kiadása és kapcsolatrendszerének vizsgálata” 3 év 29,8 mFt értékben, ez

utóbbi zárult volna, de kértünk rá hosszabbítást. Ezekhez jött harmadikként decemberben Dr. Tubay Tiziano projektje „Pietro Ranzano, egy itáliai humanista Mátyás udvarában: Magyar történelem az Epithoma és az Annales szemszögéből” címmel 3 év 28,4 mFt értékben.

4. Vagyoni helyzet, ezen belül a beruházás és felújítás alakulásának bemutatása

A vagyoni helyzetünk 31,3 mFt Ft, ami előző évhez képest csökkenést mutat. Az immateriális javak értéke 21 mFt, a gépek, berendezések, felszerelések pedig jelenleg 10,3 mFt. Ebben az évben tárgyi eszköz 1,5 m Ft értékben került leselejtezésre.

5. Egyéb, az előzőekben nem ismertetett témakörök, melyeket az intézmény fontosnak ítél (pl.: maradvány alakulása, vállalkozási tevékenység alakulása)

A 2021. évben keletkezett maradvány 405 mFt volt, ennek felhasználása, mint pályázati maradvány és szállítói tartozás, 2022-ben megfelelően megtörtént. Könyvtárunk 2022. évi maradványa 365,5 mFt, mely az átfutó pályázati összegből és a szállítói maradványból áll.

Két hosszútávú bérleti szerződésünk van, egyik a Softlink Kft. irodabérlete, másik a Ráday Gyűjtemény raktárhelyiség bérlete. Az erről szóló egyeztetés az MTA LGK-val megtörtént.

Fontos megemlíteni, hogy az egyik nemzeti programunk, az MTMT, idén nem kapta meg az NKFIH-tól az éves támogatást, ami 90 mFt lett volna. Ez egész évre kiható bizonytalanságot okozott, végül az MTA segítette ki a programot év végén 40 m Ft-tal, illetve a KIM 30 mFt-tal, bár ez 2023. évre áthúzódó tétel lett. A másik nagy nemzeti programunk, az EISZ, jóllehet egész évre nézve teljesen stabil pénzügyi helyzettel bírt, mégis a nyári időszakban minimálisan labilis helyzet alakult ki. Ezt az okozta, hogy az MTA-tól érkező éves 1000 mFt-os költségvetési keret havi szintre leosztva érkezett a kincstári szabályozásnak megfelelően, míg az EISZ-be érkező szállító számlák legnagyobb része már az első félévben megérkezett, így kincstári előrehozási kérelemmel sikerült lehívunk az átmenetileg hiányzó összeget. A velünk szerződésben álló intézmények rendben fizették az előfizetéseiket és hiánytalanul beérkezett az összes árfolyam különbözetből eredő önrész kiegészítés is.

Pályázataink segítségével számos könyvünk jelenhetett meg.

Vállalkozási tevékenységet továbbra sem folytatunk.

Budapest, 2023. február 15.

Gaálné Kalydy Dóra
általános főigazgató-helyettes

Baráth Eszter
gazdasági igazgató